

KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
SHUMEN

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”

ФАКУЛТЕТ ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

на специалност **ТЕОЛОГИЯ**

магистърска програма

Област на висше образование: **2. Хуманитарни науки**
Професионално направление: **2.4. Религия и Теология**
Образователно-квалификационна степен: **Магистър**
Професионална квалификация: **Теолог**

Квалификационната характеристика на завършилите специалност **Теология** с образователно-квалификационна степен „магистър“, придобили висше образование в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, както и учебният план, осигуряващ тяхната подготовка, са съобразени с Наредбата за държавните образователни изисквания за придобиване на висше образование за образователно-квалификационна степен „бакалавър“, – ПМС № 162/2002 г., Постановление 125 от 24 юни 2002 г. и с Националния класификатор на професиите (МТСП, 2010 г.). В основата на квалификационната характеристика стоят принципите, изискванията, стандартите от Резолуциите на Съвета на Европа за академично образование.

I. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА МАГИСТЪРСКАТА ПРОГРАМА

1. Основна цел

Специалността **Теология** подготвя обучаваните в магистърска степен за тяхната бъдеща реализация в системата на Българската православна църква като свещенослужители, църковнослужители и други специализирани църковни кадри въз основа на надграждане на придобитото в бакалавърската степен с оглед оптимизиране на обучението и постигане на максимален приложен ефект. Специалността има за цел да подготвя кадри с фундаментална широкопрофилна богословска подготовка за редица области на съвременния социален живот, да изгражда висококвалифицирани специалисти, способни да се адаптират бързо и адекватно към динамичните изисквания в сферата на вероизповеданията, културата, образованието, в средствата за масова комуникация.

Допълнителни цели

Изграждане на специалисти по теология, подготвени за работа в интеркултурна среда, мотивирани за непрекъснато развитие и самоусъвършенстване.

Балансът между практическото, историческото и систематическото направление на специалността има за цел да мотивира студентите-магистри да разгърнат потенциала си комплексно или в предпочитаната от тях област на богословското знание и да съчетават ползотворно теорията с практиката.

Задачи

1. Овладяване на широкопрофилни теоретични знания и практически умения в сферата на богословските науки като се надгражда придобитото в бакалавърската степен и с оглед оптимизиране на обучението и постигане на максимален приложен ефект;

2. Осигуряване на образователна мобилност и международна сравнимост на получените знания и придобитите способности;

3. Изграждане на професионално-личностни качества и способности и на желание за самоусъвършенстване, самообразование и продължаващо обучение;

4. Изграждане на оптимална образователна среда, стимулираща професионално общуване на високо ниво и даваща възможност за творческа изява;

5. Осигуряване на възможност за включване на студентите в научна и художествено-творческа дейност и научно ръководство на тяхната изследователска активност;

6. Осигуряване на възможност за междууниверситетска и международна мобилност;

7. Съвременно информационно осигуряване на учебния процес.

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

Структура и организация на учебния процес

Преподаването в магистърска програма *Теология* в Шуменския университет е съобразено с традициите в изучаването на специалността в България и в класическите университети в чужбина. Структурата и организацията на учебния план дават възможност за студентска мобилност.

В образованието по магистърската специалност се поставя своеобразен акцент и върху обучението по практическите дисциплини с оглед на недостига и недостатъчната професионална подготовка на съответните кадри в храмовете и църковните учреждения. Образованието е съобразено до известна степен и с особения културноисторически и демографски облик на района.

В рамките на магистърската специалност *Теология* се осъществява учебна дейност в рамките на задължителни, избираеми и факултативни дисциплини.

Задължителният блок включва основни дисциплини, изграждащи теоретичната база на богословските знания, и дисциплините с практическа насоченост. Учебните дисциплини са подредени по модела на спираловидния принцип, като е търсен баланс и равнопоставена застъпеност между историческото, систематическото и практическо богословие.

Неделима част от учебния план на специалността са *практическите модули*, следващи теоретичния лекционен курс.

Избираемите дисциплини от учебния план разширяват и обогатяват подготовката на студентите магистранти, като им предоставят знания по специфични актуални проблеми на съвременното богословие. Те изграждат умения за широк поглед към съвременната богословска парадигма и приложния ѝ аспект, за тясната връзка между теория и практика.

Факултативните дисциплини дават възможност за получаване на знания и умения в по-широки научни-богословски области в съответствие с интересите на студентите магистранти.

Списъкът с избираеми и факултативни дисциплини е отворен и се актуализира ежегодно.

Избираемите дисциплини са ориентирани прагматично към подготовката на студентите и са тясно свързани със спецификата на професионалното направление.

В съответствие с личните си интереси студентите от специалността *Теология* могат да посещават и занятията в други магистърски програми във Факултета и Университета, като според действащата система за натрупване и трансфер на кредити тези дисциплини им се признават като избираеми.

В рамките на следването си студентите от специалността могат да преминават частично обучение в друго висше училище в страната и чужбина, като дисциплините, по които са били обучавани:

- се приравняват към сходни задължителни дисциплини в учебния план;
- се признават като избираеми, ако са в тематиката на направлението.

Студентите магистранти могат да участват в **извънаудиторни дейности**, като членуват в богословски организации и дружества, кръжоци, клубове и др., като участват в университетските научни проекти, в теренни проучвания и богослужбни практики в храмовете. Те могат да представят резултатите от работата си на студентските научни форуми с хуманитарна насоченост (конференции, четения, кръгли маси) и да ги публикуват по установения съответен ред.

Придобивани знания, умения, компетентности

1. Област и обхват на знанията

Завършилият магистърската специалност *Теология*:

- притежава многостранна научно-богословска и богословско-практическа осведоменост в областта на богословието;
- е запознат с актуалните изследвания и научни публикации в сферата на богословието;
- притежава специализирана осведоменост за разнообразните взаимоотношения и взаимодействия между трите направления на богословието: историческо, систематическо и практическо, както и за връзките им с други исторически, културни и социални феномени.

2. Област и обхват на уменията

Завършилият магистърската специалност *Теология*:

- притежава висока обща богословска култура и нормативно издържани комуникативни умения и навици, приспособими към спецификата на общуването като в богословски и църковни среди, така и в различни социални сфери;
- притежава умения за публична речева изява в писмен и устен вид;
- притежава умения на църковен четец, певец, и познавач на богослужбния ред при извършването на църковни служби в реално богослужбено време;
- притежава умения за съставяне и произнасяне на църковна проповед в реално богослужбено време;
- умее да открива интердисциплинарните връзки между отделните факти и да ги ползва както в практически църковни дейности, така и при богословско-научни разработки;

- ползва компютърна техника и прилага съвременни технически средства за обучение; притежава знания в областта на съвременните системи за комуникация и информация.

3. Компетентности

Завършилият магистърската специалност *Теология* притежава:

3.1. Личностни компетентности

- нагласа за поддържане на широка осведоменост за новостите в областта на богословските науки и църковно-обществения живот;
- изградено умение за по-нататъшно самообучение и професионално усъвършенстване;
- формирана професионална мотивираност по отношение на бъдещата професия и реализация;
- развито аналитично мислене и критична оценъчност, бърза ориентация в ситуация на свръхинформираност и многопосочност на информационните източници;
- формирана култура на общуване при спазване на християнските и общочовешките ценности и етични норми;
- култура и предразположеност за работа в екип.

3.2. Професионални компетентности

Завършилият магистърската специалност *Теология*:

- притежава задълбочена теоретична и фактологична подготовка по фундаменталните богословски дисциплини;
- умее да усъвършенства организацията на собствената си дейност и условия на труд, като разширява възможностите за обмяна на опит в рамките на професията си;
- умее да прилага получените теоретични знания в процеса на богослужебната практика;
- проявява мотивационно-ценностна ориентация, основана на християнската нравственост, адекватна на конкретната социална среда и съобразена със спецификата ѝ;
- прилага познания и компетенции от различни области на обществения живот в работата си и при работа в екип;
- спазва нормативните, професионалните и християнско-етичните стандарти;
- адекватно адаптира професионалната си компетентност във връзка със специфика на работната среда и изменящите се условия на труд.

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Получилите образователно-квалификационна степен “магистър” могат да се реализират професионално в системата на Българската православна църква като свещенослужители, църковнослужители, църковни администратори, членове на богословски екипи към храмовете за осъществяване на духовно-просветителските, образователните и социално-благотворителните аспекти на мисията на Църквата. Могат да намерят реализация в множество социални сфери извън системата на Църквата: в издателската практика, в областта на средствата за масова комуникация, в библиотечното, музейното и читалищното дело, в пресслужби и служби за връзка с обществеността, в административните служби на различни институции и звена, в сферата на архивистиката и др. Магистрите с педагогическа правоспособност могат да се реализират като преподаватели по *Религия* в

общообразователните български училища в страната и в чужбина, като административни ръководители, консултанти и експерти в сферата на образованието. Могат да работят и в различни държавни учреждения и институции, изискващи компетенции в областта на религията и въобще в областта на хуманитаристиката.

Завършилите образователно-квалификационната степен “магистър” имат възможност да продължат висшето си образование с докторантура, която открива възможности за реализация като научни работници и като преподаватели в системата на висшето образование у нас и в чужбина.

IV. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННАТА СТЕПЕН „МАГИСТЪР” ПО СПЕЦИАЛНОСТ „ТЕОЛОГИЯ”

Срок на обучение:

Образователно квалификационната степен „магистър“ се придобива в рамките на една учебна година (2 семестъра) при редовна форма и задочна форма на обучение. Разликата е в календарното разположение на занятията и в броя на аудиторните часове. Във връзка с интереса на специалисти с висше образование от други професионални направления, е разработен учебен план за специалност *Теология* за магистри без базово богословско образование. Този учебен план е също в два варианта – редовна и задочна форма.

Форма на обучение: редовна и задочна.

Дипломиране:

Осъществява се в два варианта:

1. Държавен изпит – писмен
2. Защита на дипломна работа.

Дипломираните студенти получават образователно-квалификационната степен магистър и квалификация „теолог“.

Форма на обучение: редовна и задочна.

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Завършилият магистърската програма може:

- да продължи образованието си в образователна и научна степен *доктор*, което открива възможности за реализация като научни работници, учители в средните училища, както и като преподаватели в системата на висшето образование у нас и в чужбина;
- да участва в различни форми на продължаващо обучение през целия си живот;
- да получи педагогическа правоспособност.